

HASTALIK VE ZARARLILAR

Arpanın bölgelere göre değişen birçok hastalığı ve zararlısı vardır.

YAPRAK ÇİZGİ HASTALIĞI

Fungal bir hastalıktır. Arpanın en önemli hastalıklarından birisidir. Genç yaprağın damarları arasında soluk renkli şeritler belirir. Bu şeritler süratle kahverengiye döner ve boyuna yırtıklar oluşturur. Hastalıklı bitkiler bodurlaşır ve olumdan önce ölebilirler. Tohum ilaçlamasında ihmal çok yüksek verim kayıplarına sebep olur.

ARPA YAPRAK LEKESİ

İlkbaharda genç yapraklar sulanmış lekeler göstermeye başlar. Yavaş yavaş bu lekeler kuruyarak kenarları dişli koyu griden kahverengiye veya sarımsı halkayla çevrili beyazımsı gri lekeler dönüşür. Erken ekimi takip eden ılık ve yağışlı hava enfeksiyonu artırır. Ekimden önce tohumlar ilaçlanmalıdır.

ARPA KAPALI RASTIĞI

Fungal bir hastalıktır. Buğday sürmesine benzer. Hasta bitkinin taneleri katı ve siyah rastık parçaları ile bulaşır. Ekimden önce tohumlar civalı ilaçlarla ilaçlanmalıdır.

HASAT HARMAN

Arpa hasadı, tane nemi %13 altına düştükten sonra yapılmalıdır. İyice kurumadan hasat edilmiş arpa ürününde kavuzlar kolayca renk atar, kalite düşer. En iyi hasat biçerdöverle yapılanıdır. Bu taktirde tam olumu fazla geciktirmemelidir. Biçerdöverle hasatta özellikle maltlık arpalarda tanenin kırılmaması için, biçerdöver ayarı önem kazanmaktadır.

DEPOLAMA VE MUHAFAZA

Arpanın depolanmasında kullanılacak ambar; nem almayan, kuru, havadar ve aydınlık bir yer olmalıdır. Depoya getirilen arpanın su oranının %13'ün altında olması gerekmektedir. Depolanacak mahsulün sıcaklığı 15 °C'nin altında olmalıdır. Bu sıcaklığın altında ambar zararlılarının faaliyeti azalır. Kızışmaya neden olmaması için ambara konulacak arpa içerisinde yabancı tohum bulunmamalıdır.

**ŞANLIURFA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

TARIMSAL EĞİTİM VE YAYIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

ARPA YETİŞTİRİCİLİĞİ

OCAK 2025

YAYIM NO: 02

ARPA YETİŞTİRİCİLİĞİ

Tek yıllık bir uzun gün bitkisi. Ancak, değişik gün uzunluklarına da uyabilir. Tahıllar içerisinde en çok kardeşleneni olup 5-8 kardeş verir. Bitki boyu ortalama 35-100 cm'dir. Başakları ortalama 8-15 cm boyunda olup 2, 4 ve 6 sıralıdır. Çiçeği, kavuz ve kapçık sarar. Kavuzlu arpalarda bunlar taneye yapışıktır ve harmanda ayrılmazlar. Tanenin ortalama %10-13 kadarı kavuzdur. Yapısında %9-13 ham protein, %67 kadar karbonhidrat bulunur.

Serin iklim tahılları içerisinde buğdaydan sonra en çok ekimi yapılandır. Arpanın başlıca kullanım alanı hayvan yemi ve malt sanayiidir. Önemli bir hayvan yemi olup, yem olarak değeri mısırın %95'i kadardır. Yemlik arpalarda protein oranının fazla olması istenir. Kavuzun fazla olması besleyicilik değerini düşürür.

EKİM

Ekim, mümkünse mibzerle yapılmalıdır. Ekim derinliği, çimlenme için yeterli nemi ve havalanmayı sağlayacak şekilde ayarlanır. İyi bir çimlenme için ekim derinliğinin 3-5 cm olarak ayarlanması uygundur. Kardeşlenmenin yüksek olduğu taban ve sulu arazilerde daha seyrek ekim yapılabilir.

EKİM NÖBETİ

Buğday öncesi ve sonrası veya üst üste arpa ekiminden kaçınılmalıdır. Baklagil bitkileri ve mısır, pamuk, patates, pancar, sebzeler gibi çapa bitkileri ile münavebe yapılabilir.

TOPRAK İSTEĞİ

Arpa için en uygun topraklar; organik maddece zengin, milli, havalanması ve nemliliği uygun, nötr reaksiyonlu topraklardır.

TOPRAK HAZIRLIĞI

Sonbaharda bitki kalıntıları temizlenmeli veya uygun alet, ekipmanla parçalanmalı, 15-20 cm derinlikte sürüm yapıp, toprağa karıştırılmalıdır. Daha sonra diskaro ve tırmık veya kazayağı, tırmık kombinasyonu ile işlenerek keseklerin kırılması sağlanır. Kesekler kırıldıktan sonra orta ağırlıkta bir tapan çekilerek, tohum yatağı hazırlanır.

GÜBRELEME

Toprağa verilecek gübre miktarını belirlemek için ekimden 1,5-2 ay kadar önce toprak analizi yaptırılması önerilir. Gübreleme zamanı; taban gübre ekim mibzerle yapılıyorsa ekimle birlikte, serpme olarak yapılıyorsa ekimden en fazla bir hafta önce toprağa verilmelidir. Üst gübre ise kardeşlenme döneminde mümkün olan en erken zamanda uygulanmalıdır. Maltlık olarak üretilen arpalarda yüksek protein oranı istenmediğinden proteinin oluşmasında etkili olan azotlu gübrelerin fazla ve geç zamanda kullanılmamasına özen gösterilmelidir.

SULAMA

Gelişme devresinde yağışların yeterli olmadığı dönemlerde arpanın ihtiyacı olan suyun, sulama suyu ile karşılanması gerekir. Arpada sulama yapılacaksa birinci su, sapa kalkma; ikinci su, süt olumu devresinde olacak şekilde iki su verilir. Tek su verilecek ise sulama süt olum devresinde yapılmalıdır.

YABANCI OT KONTROLÜ

Arpa tarlalarında görülen yabancı otlar dar ve geniş yapraklı olmak üzere iki tiptir. Arpa dar yapraklı bir bitki olması nedeniyle dar yapraklı yabancı otlarla mücadele geniş yapraklılara göre zor ve masraflıdır. Bölgeye göre tarlalarda gözüken yabancı otlar için kimyasal mücadele en kolay ve kesin olanıdır. Bu konuda ruhsatlı yabancı ot ilaçlarının kullanımı önerilir. Yabani yulaf, kuş otu, delice, tilki kuyruğu arpada görülen en önemli dar yapraklı yabancı otlardır. Yabani hardal, pıtrak, sarı ot, yapışkan otu, köy göçüren ve papatya arpa tarlalarında görülen en önemli geniş yapraklı yabancı otlardır.

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Tel:0 (414) 318 51 00 Fax: 0(414) 316 08 62

Whatsapp : 0530 843 50 78

Yusuf Paşa Mah. 11 Nisan Fuar Cad. No:1

Eyyübiye / Şanlıurfa

www.sanlıurfa.bel.tr

